

СТАНОВИЩЕ

**По процедура за придобиване на образователната и научна степен "доктор" -
професионално направление 3.1, с дисертация на тема „Изчезващите градове:
(Не)устойчивото градско развитие в България след 1989 г.“ с автор Иво Георгиев
Пешунов**

**Изготвил: доц. д-р Антон Генов, преподавател в катедра „Културология“ на
Факултета по изкуствата при ЮЗУ „Неофит Рилски“, назначен за председател на
научното жури със заповед №1139/11.05.2026 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“**

I. Данни за докторанта

Иво Георгиев Пешунов е докторант към катедра „Културология“ на Факултета по изкуствата при Югозападен университет „Неофит Рилски“. Неговата образователна подготовка съчетава интердисциплинарни знания в областта на професионалното направление. Завършил е бакалавърска степен по културология в ЮЗУ „Неофит Рилски“, а впоследствие придобива магистърска степен по социология в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. В процеса на своето обучение и научно развитие докторантът разширява компетентностите си чрез специализации и участие в международни академични програми, включително обучение по програма „Еразъм“ в Университета на Палермо, Италия, където посещава курсове по урбанистика, история на архитектурата и градска социология. Научните му интереси са насочени към проблемите на устойчивото развитие, градската среда, културната политика и съвременните трансформации на обществото. Тематичната насоченост на публикациите му показва последователност и интерес към проблематиката на дисертационния труд.

II. Характеристика на научната продукция на докторанта

Представените публикации са пряко свързани с темата на дисертационния труд и свидетелстват за системна научноизследователска работа в областта на устойчивото развитие, градската култура и културното наследство. Сред тях се открояват публикациите „Утопия и дистопия на идеалния град“, „Дом-паметникът Бузлуджа като туристическа дестинация“ и „Култура и устойчиво развитие“. Представената документация показва, че докторантът изпълнява минималните национални изисквания

за придобиване на образователната и научна степен „доктор“. Научната продукция на Иво Пешунов показва способност за критичен анализ, добро познаване на съвременните научни дискусии и умение за интердисциплинарно осмисляне на актуални обществени процеси касаещи ресурсите и развитието на човечеството обединени в понятието „Устойчиво развитие“.

III. Становище върху дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е посветен на изключително актуален и обществено значим и глобален проблем на „Устойчивото развитие“, като докторанта се фокусира върху процесите на демографско и икономическо свиване на българските градове в контекста на глобалната тема за устойчивото развитие след 1989 г. Изследването разглежда феномена на така наречените „изчезващи градове“ като специфична проява на неустойчиво градско развитие и анализира неговите причини, измерения и възможни перспективи за преодоляване. Темата е особено актуална както в научен, така и в обществен план, тъй като развитието на градовете и в конкретика ролята на образованието и културата са сочени като четвърти стълб на устойчивото развитие. С оглед на изследователския си профил докторантът се насочва именно в тази проблематика. В условията на задълбочаваща се демографска криза, регионални дисбаланси, миграционни процеси и концентрация на икономическите и финансови ресурси в ограничен брой урбанизирани центрове, въпросът за устойчивото развитие на българските градове придобива стратегическо значение. Докторантът успешно поставя разглеждания проблем в широкия контекст на глобалните съвременни дебати за устойчивото развитие, рисковото общество и бъдещето на градската цивилизация.

Дисертационният труд е със внушителен обем от над 400 страници което показва изследователски хъс. Текстът е авторски има добър академичен тон и същевременно е четим и увлекателен. След редица академични обсъждания с които авторът се е съобразил текстът придобива настоящия си вид и прави впечатление, че е структуриран логично и балансирано в увод, три глави, заключение, приложения и библиография. Структурата е логическа и последователна и позволява постепенно преминаване от теоретичните основания на концепцията за устойчивост към анализа на конкретния български контекст и изследването на случая на град Перник.

Особено положително впечатление прави стремежът на автора да съчетае сложната парадигма за устойчиво развитие с емпирично изследване и да търси практически приложими решения на реално съществуващи проблеми които той самия познава от първо лице.

Първата глава е посветена на развитието на концепцията за устойчиво развитие и проследява формирането на основните идеи и събития за развитието на устойчивост в контекста на рисковото общество и глобалните екологични, икономически и социални предизвикателства. Авторът демонстрира добро познаване на историческия контекст и развитието на идеите и концепциите и проблемите на устойчивото развитие и успешно ги интегрира в собствената си аналитична рамка.

Втората глава разглежда друга изключително важна тема когато говорим за Устойчиво развитие. Това е проблема за устойчивото развитие и градската среда. Текстът представя анализ на урбанизационните процеси и проблемите които поражда, и необходимостта от развитие на нови концепции за градската политика и културното наследство. Подчертана е повишената роля на туризма и съвременните идеи за зелени, компактни и интелигентни градове. Тук личи че авторът е в „свои води“ и особено ценен е културологичният прочит на градската среда и акцентът върху ролята на културата като фактор за устойчивост. Това е четвъртия стълб на устойчивото развитие.

В третата глава на текста дисертантът навлиза в конкретика която разглежда реално съществуващ проблем в България. Главата е посветена проблемите на изчезващите българските градове. В третата глава след плавен преход очертаващ общите проблеми на градовете в България, успешно е приложен методът на единичния случай (case study), който включва емпирично изследване на град Перник като пример за деиндустриализиран град, изправен пред предизвикателствата на демографския спад, икономическата трансформация и социалните промени. Използването на метода на единичния случай (case study), съчетан с количествени и качествени изследователски подходи, позволява формулирането на аргументирани изводи и препоръки. С това докторантът изпълнява най-важната цел на един дисертационен труд, целта за приложност и реални приноси.

Дисертационният труд се отличава с добра формулиран научен проблем който е изследван детайлно поради добрата теоретична подготовка на докторанта. Този факт е отразен и в богатата библиографска база, в която с оглед на проблематиката преобладават

чуждоезикови източници на английски. Наличието и на значим брой източници на италиански показва широката културна и езикова подготовка на докторанта и дава иновативност и пълнота на изследването изваждайки го от стереотипите на доминиращата концепция на традиционните източници. В текста откриваме ясно формулирани изследователски цели и последователно приложена методология. Авторът демонстрира умение да анализира сложни обществени процеси и да ги интерпретира през призмата на културологичния подход.

IV. Автореферат и научни приноси

Заявката за приносен труд стои още в избора на темата. След прочита на текста става ясно, че изследването е свързано с реално съществуващи проблеми в реална градска среда които авторът добре познава. Това е основа която е надградена от аналитичните умения на автора и води до изграждане на много приносен дисертационен труд. Изброените в автореферата приноси отговарят на действителността като могат да бъдат обобщени по следния начин:

Систематизиране и критичен анализ на основните теоретични концепции за устойчиво развитие и тяхното приложение към проблемите на реална градската среда.

Фокусиране върху важното за страната ни социално явление на „изчезващи градове“ като специфична форма на неустойчиво градско развитие в български условия.

Извършване на задълбочено и интригуващо емпирично изследване на град Перник като представителен пример за деиндустриализиран български град след 1989 г.

Задаване на препоръки и възможни насоки за устойчиво развитие на българските градове чрез ефективно използване на културния потенциал, местните ресурси и съвременните политики за устойчивост.

Приемам заявените от автора приноси като реални и постигнати в рамките на проведеното изследване. **Авторефератът** отразява вярно съдържанието на дисертационния труд. Научни публикации на дисертанта по темата на дисертационния труд и покриват минималните национални изисквания.

V. Критични бележки и препоръки

Към текста на дисертация могат да се отправят и някои дребни бележки, които носят по скоро технически характер. При такъв обемен текст ограничен от сроковете на

стандартната редовна докторантура подобни грешки неизбежни, но към момента не си струва да бъдат отбелязвани. Те биха имали стойност при издаване на дисертацията.

VI. Заключение

Представеният дисертационен труд на Иво Георгиев Пешунов представлява актуално и завършено научно изследване, което отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България и на правилниците за неговото прилагане.

Съгласно протокол от проверката не е установено плагиатство и трудът е авторски.

Въз основа на изложеното давам своята положителна оценка на дисертационния труд „Изчезващите градове: (Не)устойчивото градско развитие в България след 1989 г.“ и предлагам на уважаемото Научно жури да присъди на Иво Георгиев Пешунов образователната и научна степен „доктор“ по научна специалност „Теория и история на културата“, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

Дата: 18.06.2026г.

Изготвил становището:

Доц. д-р Антон Генов

EVALUATION REPORT

on a procedure for the award of the educational and scientific degree Doctor in Professional Field 3.1 Sociology, Anthropology and Cultural Studies, concerning the dissertation entitled “Disappearing Cities: (Un)Sustainable Urban Development in Bulgaria after 1989” by Ivo Georgiev Peshunov

Prepared by: Assoc. Prof. Anton Genov, PhD, lecturer in the Department of Cultural Studies, Faculty of Arts, South-West University “Neofit Rilski”, appointed Chair of the Scientific Jury by Order No. 1139/11.05.2026 of the Rector of South-West University “Neofit Rilski”.

I. Information about the Doctoral Candidate

Ivo Georgiev Peshunov is a doctoral candidate in the Department of Cultural Studies at the Faculty of Arts of South-West University “Neofit Rilski”. His academic background combines interdisciplinary knowledge within the professional field. He holds a Bachelor’s degree in Cultural Studies from South-West University “Neofit Rilski” and subsequently obtained a Master’s degree in Sociology from Sofia University “St. Kliment Ohridski”.

In the course of his academic and research development, the doctoral candidate expanded his competencies through specializations and participation in international academic programmes, including studies under the Erasmus Programme at the University of Palermo, Italy, where he attended courses in Urban Studies, History of Architecture, and Urban Sociology.

His research interests are focused on issues related to sustainable development, the urban environment, cultural policy, and contemporary social transformations. The thematic orientation of his publications demonstrates consistency and a sustained interest in the issues addressed in the dissertation.

II. Characteristics of the Doctoral Candidate’s Scientific Output

The publications submitted by the doctoral candidate are directly related to the topic of the dissertation and testify to a systematic research activity in the fields of sustainable development, urban culture, and cultural heritage. Among them, particular attention should be given to the publications “Utopia and Dystopia of the Ideal City”, “The Buzludzha Memorial House as a Tourist Destination”, and “Culture and Sustainable Development”.

The submitted documentation demonstrates that the doctoral candidate fulfils the minimum national requirements for the acquisition of the educational and scientific degree of Doctor. His scientific output reveals an ability for critical analysis, a solid understanding of contemporary scholarly debates, and a capacity for interdisciplinary interpretation of current social processes related to the resources and development of humankind, united within the concept of “sustainable development”.

III. Evaluation of the Dissertation

The dissertation submitted for review is devoted to the highly relevant, socially significant, and global issue of sustainable development. Within this broad framework, the doctoral candidate

focuses on the processes of demographic and economic decline affecting Bulgarian cities in the context of sustainable development after 1989. The study examines the phenomenon of so-called “disappearing cities” as a specific manifestation of unsustainable urban development and analyses its causes, dimensions, and possible prospects for mitigation and revitalisation.

The topic is of considerable importance both academically and socially, as the development of cities, and more specifically the role of education and culture, is increasingly recognised as the fourth pillar of sustainable development. In accordance with his research profile, the doctoral candidate has directed his efforts precisely toward this field of inquiry. In the context of a deepening demographic crisis, regional disparities, migration processes, and the concentration of economic and financial resources in a limited number of urban centres, the issue of the sustainable development of Bulgarian cities acquires strategic importance. The doctoral candidate successfully situates the problem under investigation within the broader framework of contemporary global debates on sustainable development, the risk society, and the future of urban civilisation.

The dissertation is of impressive scope, exceeding 400 pages, which in itself reflects the author’s strong research commitment and ambition. The text is original, maintains a sound academic tone, and at the same time remains accessible and engaging to the reader. Following a number of academic discussions and revisions that the author has taken into account, the dissertation has acquired its present form. It is logically and coherently structured into an introduction, three chapters, a conclusion, appendices, and a bibliography. The organisation of the work enables a gradual transition from the theoretical foundations of sustainability to the analysis of the Bulgarian context and, subsequently, to the case study of the city of Pernik.

Particularly noteworthy is the author’s effort to combine the complex paradigm of sustainable development with empirical research and to seek practically applicable solutions to real social problems. This approach is further strengthened by the author’s familiarity with the local context and his ability to connect theoretical reflection with concrete social realities.

The first chapter is devoted to the development of the concept of sustainable development and traces the emergence of its principal ideas, milestones, and intellectual foundations within the context of the risk society and contemporary global environmental, economic, and social challenges. The author demonstrates a solid understanding of the historical background of sustainability, as well as of the evolution of the key ideas, concepts, and problems associated with sustainable development. These are successfully integrated into the author’s own analytical framework.

The second chapter addresses another highly important topic within the broader discourse on sustainable development, namely the relationship between sustainability and the urban environment. The text provides a comprehensive analysis of urbanisation processes, the challenges they generate, and the necessity of developing new approaches to urban policy and cultural heritage management. Particular attention is devoted to the growing importance of tourism and to contemporary concepts such as green, compact, and smart cities. It is evident that this thematic field corresponds closely to the author’s academic expertise. Especially valuable is the cultural studies perspective applied to the urban environment and the emphasis

placed on culture as a factor of sustainability. In this respect, culture is presented as the so-called fourth pillar of sustainable development.

In the third chapter, the doctoral candidate turns to a concrete and pressing issue within the Bulgarian context. The chapter is devoted to the phenomenon of disappearing Bulgarian cities. Following a well-structured transition from the general challenges facing urban development in Bulgaria, the author successfully applies the case study method through an empirical investigation of the city of Pernik as an example of a deindustrialised urban centre confronted with demographic decline, economic transformation, and social change. The combination of the case study approach with both quantitative and qualitative research methods enables the formulation of well-grounded conclusions and practical recommendations. In this regard, the doctoral candidate fulfils one of the most important objectives of a dissertation: to achieve applicability and to generate meaningful scientific and practical contributions.

The dissertation is distinguished by a clearly formulated research problem, which is explored in depth owing to the doctoral candidate's strong theoretical preparation. This is further reflected in the extensive bibliography, in which, given the nature of the topic, English-language sources predominate. The inclusion of a considerable number of Italian-language publications demonstrates the candidate's broad cultural and linguistic competence and contributes to the originality and comprehensiveness of the study, moving it beyond the conventional boundaries of the dominant academic literature. The dissertation presents clearly defined research objectives and a consistently applied methodology throughout. The author demonstrates the ability to analyse complex social processes and to interpret them through the perspective of cultural studies.

IV. Abstract and Scientific Contributions

The contribution-oriented nature of the dissertation is evident already in the choice of the research topic. A careful reading of the dissertation reveals that the study is grounded in real and existing problems situated within an actual urban environment that the author knows well. This foundation is further enriched by the candidate's analytical skills and ultimately results in a dissertation containing substantial scientific and practical contributions.

The contributions listed in the abstract accurately reflect the content and achievements of the dissertation and may be summarised as follows:

- Systematisation and critical analysis of the principal theoretical concepts of sustainable development and their application to the challenges of the contemporary urban environment.
- Drawing scholarly attention to the socially significant phenomenon of “disappearing cities” as a specific manifestation of unsustainable urban development within the Bulgarian context.
- Conducting an in-depth and engaging empirical study of the city of Pernik as a representative example of a deindustrialised Bulgarian city in the period after 1989.
- Formulating recommendations and possible directions for the sustainable development of Bulgarian cities through the effective utilisation of cultural potential, local resources, and contemporary sustainability policies.

I accept the contributions claimed by the author as genuine and successfully achieved within the framework of the research. The abstract accurately reflects the content, structure, and conclusions of the dissertation. Furthermore, the doctoral candidate's scientific publications related to the dissertation topic satisfy the minimum national requirements for the award of the educational and scientific degree of Doctor.

V. Critical Remarks and Recommendations

The dissertation may be the subject of several minor remarks, most of which are of a technical nature. Given the considerable volume of the work and the time constraints inherent in a standard full-time doctoral programme, the presence of such minor imperfections is understandable and, to a certain extent, unavoidable.

At the present stage, these observations are not of sufficient significance to warrant detailed discussion, as they do not affect either the scientific quality of the research or the validity of its conclusions. They would, however, merit attention should the dissertation be prepared for publication in book form.

These remarks in no way diminish the scholarly value of the dissertation, nor do they affect my overall positive assessment of the work.

VI. Conclusion

The dissertation submitted by Ivo Georgiev Peshunov represents a relevant, comprehensive, and completed piece of scholarly research that fully complies with the requirements of the Academic Staff Development Act of the Republic of Bulgaria and the respective regulations governing its implementation.

According to the official plagiarism assessment report, no evidence of plagiarism has been identified, and the dissertation is confirmed to be an original work authored by the doctoral candidate.

On the basis of the above considerations, I give my positive evaluation of the dissertation entitled "*Disappearing Cities: (Un)Sustainable Urban Development in Bulgaria after 1989*" and respectfully recommend that the Scientific Jury award **Ivo Georgiev Peshunov** the educational and scientific degree of **Doctor** in the scientific specialty "**Theory and History of Culture**", Professional Field **3.1 Sociology, Anthropology and Cultural Studies**.

Date: 18 June 2026

Reviewer:

Assoc. Prof. Anton Genov, PhD